

TIDEVARVET

TIDEVARVET

den 27 September 1930 innehåller:

Klasspolitik eller demokrati.
Lelande artikel.

Kring den finländska krisen.
III. Av Observer.

Hungern är det värsta gifvet
Den Öppna Dörrens internationell om kvinnorna i industrien.

Kvinnan - Teaterledaren.
II. Ingeborg Mattson av Johan Falck.

Hööstfest
Av Solf Ivarson.

Vad har hänt?

Det väljes och förberedes till val på alla håll.

I Sverige ha landstingsvalet gått av stapeln och lämnat följande resultat, enligt hittills gjorda sammanräkningar: för höger 364.166 röster, för bondeförbundet 224.398, liberalerna 16.674, liberaler och frisinnade gemensamt 22.144, de frisinnade 170.445, socialdemokraterna 559.969, Kilbomskommisterna 33.691 och Sillénkommunisterna 16.794.

Det kommer att betyda omkring 329 högermandat, 185 bondeförbundare, 11 liberaler, 130 frisinnade, 469 socialdemokrater, 3 Kilbomskommunist och 5 Sillénkommunist.

Det är sålunda bondeförbundare och socialdemokrater som gjort vinsterna.

De svenska landstingsvalen äro visserligen påverkade av ett nödläge inom näringslivet — jordbrukets — men kunna inte jämföras med de tyska »febervalen», som man just är i färd med att försöka reda upp efter — d. v. s. hur de skola inverka på regeringsbildningen. Koalition? Men efter vilka linjer? Svårigheterna äro verkligt stora och förslagen till lösning många. Måste inte till sist borgerliga mellanpartier och socialdemokrater slå sig ihop som ett skyddande värn kring demokratin?

Också i Finland står avgörandet för dörren och det är med spänning man avvaktar nästa veckas val. Vi hänvisa f. ö. till »Observer» betydande artikel.

Upplysningar

Människan bygger systemen — Av HONORINE HERMELIN

Stora barns leksaker.

Waldorfskolan, Stuttgart.

Det är människans adelsmärke att vilja ha system i allting. Ty vad är egentligen ett system? Det är sammankoppling av olika delar, olika krafter i och för samverkan. Och människan vill känna, att vad hon gör samverkar mot ett mål. Därför bygger hon system. För att genom dem på ändamålsenligast sätt låta sina egna eller andra krafter tjäna ett mål.

Se på människobarnens lekar! Hur rämlarna leda till konstrika vattensystem, hur lekklamraterna ordna upp sig i små samhällen med noggranna lagar, hur t. ex. i en klass med självstyrelse nya system växer upp dagligen och stundligen, med krav på öspard möda och ovillkorlig inordning. Det mönsterliga hemmet eller kontoret, den världsomspännande organisationen, maskinen som tar hand om råvaran och spottar ut den finförädlade produkten, det väldiga fabrikskomplexet, den uppordnade trafikströmmen — allt är bara fortsättning på sådana »lekar».

Det hände mig nyligen, att jag till en högt stående människa, som arbetslösheten drivit ut på landsväg-

sluffen, ställde den frågan: hur går det egentligen till att ta landsvägen an? Går man på måfå eller sätter man sig mål? Och fick till svar: Man sätter sig ett mål så stort man kan. Två gånger har jag gått ned till Malmö för att därifrån starta med Narvik som mål. Och så delar man in vägen i längsta möjliga dagsmarscher, går så långt man någonsin orkar, i genomsnitt fyra mil om dagen.

Svaret grep mig som ett oförmodat möte med människans majestät. Du okuvliga människokande! Mitt i önen sätter du dig ett mål och bygger där omkring ett arbetsystem för att kunna tjäna ditt mål med det yttersta av dina krafter. Ty detta måste vara anden, detta som förmår att i vissa — ack, allt för sällsynta — stunder sammankoppla vår tanke, den fixerande och fullt medvetna tanken, med fantasi och känsla, d. v. s. något av glädje eller kärlek, till en vaken, energimättad enhet, riktad mot ett mål.

Ser man efter och tänker man efter, så är det alltid detta, som tänder den stadiga, varma människokoblen i en människas ögon, detta att ha sett

ett mål — en syn skulle man också kunna säga — som uppkallat tanke, fantasi, kärlek och vilja att med öspard möda bit för bit forma ut det system som bäst skall tjäna detta mål. I den blicken ligger den människans personlighet och oersätthet uttryckt. Så som hon i den stunden ser sitt mål, så som hon nu formar ut sitt arbetsystem kan ingen annan göra det. Obevekligt förändras hon själv under denna process, obevekligt förändras genom henne omgivningen, historien, världen — hur vi vill uttrycka det.

Det far för mig ibland, att människans krav på att utvinna det bästa arbetsystemet röner en oavslutlig inngång från det fulländade rörelsesystem som är inbyggt i vår kropp: pulsarnas slag, fyra mot varje andetag, kopplade in i näringsströmmens gång från matnad till förbränning och i körtlarnas inbördes samverkan. Kanske eggas vi också av naturens stora system, av årstidernas växling och månvarven. Men medan dessa cirkulationsystem i stort sett

(forts. å sid. 4.)

En rättsskaffens ande.

I sin bok om Österlandets själ beskriver dr. Marcus Ehrenpreis en resa genom Balkanländerna, som man aldrig glömmet. Det är dystert och fatigt. Man riktigt känner hur luften är tung av smid och hur alla färger dämpas och nöts av fattigdom och ofred. Hela den hoprovade klungan av länder ligger för ena ögon som ett gråt armad.

Förresten ha vi ända från sköldiden med oss detta intryck av Balkan som en obehagligt världsdödal, som man inte tror om mycket gott. Dåliga politiska förhållanden. Krigslust och himndlust och krig på nytt.

Men hör. Ur denna litet föraktade del av Europa kan också komma ett gott exempel. Det är den nya ekonomiska politiken som börjar sprida under form av gemensamma överläggningar om sänkta tullar och ömsesidiga överenskomelser om underlättat varuslutet mellan grannarna.

Sammanfattningen i stora områden för de ekonomiska problemen bemästrande är ju en ganska modern sak. Briand talar för Paneuropa i Geneve, Beaverbrook skriver för det brittiska imperiet, tullomgårdar och enat i London. Och i Öst-Europa har Rumänien, Jugoslavien och Bulgarien träffats på en konferens för att bestämma om sänkta tullar sats emellan. Märk väl att det är två medlemmar av föreningen Lilla Ententen som med uttalande av den tredje kampen. Tjeckoslovakien — som ligger liest ur vägen för det förhandenvarande problemet — samtalat med sin före detta fiende Bulgarien.

Initiativet är den rumänska regeringen, stödd på Rumäniens nationella bondparti. Isället för att försöka hjälpa upp sitt jordbruk med understöd gör Rumänien det kvicka försöket att sänka industrutlånarna. De rumänska jordbrukarna få sina industriprodukter billigare. Samtidigt bedrivs sådana åtgärder som köpa mycket jordbruksprodukter i Rumänien visa förmåner när det gäller avräkning av deras varor. Och så är avvecklingen i full gång — till ömsesidig förmån. Detta har kunnat utlösas ur de radikala tidsånger, som i utlandet föra frihandens fana högt.

Den spridande samhörighetskänsla, som gett sig till känna i dessa meddelanden, blir närmare utslaget och förklarad i borgmästare Lindhagens nyutkomna resoberättelse Balkanbilder. Den är tillräckligt konfäst. Det som vid sidan av de rikliga bilderna gör det svåraste intrycket är skildringen av de olika små gränstillsammansförök som pågå på Balkan.

De nya tonfallen i den politiska diskussionen, som förskjutit börjar röra sig om möjligheterna till ett Balkanförbund, renslingen av den tvistfyllda atmosfären genom såliga överläggningar på rättsens grund. Det står något nytt på tröskeln, även om det vore öferdrift att säga att det redan tagit form.

Borgmästare Lindhagen citerar den grekiske pacifisten Democritos, som levde på 400-talet före Kristus. Han sade:

Varje jord är en frösaft för den välsamman, ty hela världen är en rättsskaffens andes fadersland.

Det vore ett motto för Europa — med dess tusentals tullgränser, passväring och motvilliga asylrätt. Varför skulle det inte kunna bli verklighet?

Casa.

SLOTTSTHÉ

(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HOGLÄNDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPÄDASTE SKOTTEN A THEBUSKEN.

konsum

gröna bilar med goda bullar

Till årets slut för 1 krona

erhålls Tidevarvet varje vecka, vid prenumeration direkt pr telefon 18243 eller postgiro 1544.

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wagner.
Elisabeth Tamm.
Ada Nilsson.
Honorina Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Svenskplan 1-3, Str., Stockholm.

Tandläkare

Tandläkare

Folke Jacobsson

(Medl. av Sällsna. Tandf. förening)
Sturegatan 10 (hörn. av Humlegårdsg.)
Mottag. enl. översenk. pr tel. O 503.
4 tr. (his)

Tandläkare

IVAR SUNE

(Medl. av Sällsna. Tandf. förening)
KRONBERGSGATAN 9.
Mottag. enl. översenk. pr tel.
Kb. 4312 5 tr. (his).

Tandläkare T. Lagerholms

Tandklinik

Drottningg. 50 (vid Klarabergsg.)
Högmodern utrustning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Endast legitimerade tandläkare.
BILLIG TANDVÅRD.
Öppet 9-7, lörd. 9-4 Tel. 448

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Anders Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén,
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesgatan 14. Tel. 7575-7576.
L. L. Le Vangenberg.

STOCKHOLM.

SPECIALITET. Familje- och arvskaver,
Brottsutredningar och testamenten,
Eftersättningsgång.
Även skriftliga förklaringar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund
Kungsgatan 6 - Stockholm
Tel. 147 99 2424

Frälsningsarméns

Alkoholismen

Kurö

(Åttjutert statsbidrag)

Ted Hännars ångbåtsresa från Stålm
Frustrer och berriga handlinger vändas från
Socialsekretärens, Ostermalmgatan 24
Stockholm.

Gymnastikdräkter

av trika till alla åldrar, av tyg på
beställning. Stort lager av N. F.
K-livstycket för barn och vuxna.
Promenadskodon bredare o. smalar än
utan klack, finnes och kan beställas i

Anna Ahlströms Manufaktur
och Sybehörsaffär
Götgatan 95. Tel. Sö. 31 184.

Så ledigt skall tårna ligga i skon.

Olga Elmdahl

Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Den 27 sept. 1930.

Klasspolitik
eller demokrati

Årets landstingsval ha tilldragit sig ovanligt stor uppmärksamhet. Och med rätta. Ty de ha medfört en avsevärd förändring i partiställningen och därmed i första kammarens sammansättning under fyra år framåt. Att bondeförbundet skulle vinna, hade nog alla tänkt sig, de ha icke haft nackdelen av ett regeringsansvar, men obehindrat kunnat lova jordbrukare och lantarbetare all hjälp. Socialdemokratiens stora frammarsch och högersns ställfärd var däremot mera överraskande, och att frisinna och liberaler skulle förlora var visserligen att vänta, men knappast i sådan utsträckning.

Vilket händelseförlopp ligger nu bakom dessa siffror? Orsaken är helt enkelt den borgerliga samlingen. När frisinna och liberaler började slå in på denna s. k. tekniska samverkan, som medför, att man inte vet, om man röstar på en person av motsatt uppfattning, låg däri ett ödesdigert politiskt felgrepp. Det var inte bara ett orättfärdigt sätt att försöka vinna ett mandat — vilket för övrigt inte lyckats — det var att länka politiken in i felaktiga banor, från samhälls- politik till klasspolitik. Det kortsynte talet om den borgerliga samlingens tekniska art har nu fått sin dom. Den följdriktiga utvecklingen har givit klart besked. Och när Sv. Morgenbladet skriver med stora svarta bokstäver, att »klasspartiera göra vinster vid valen», så är det visserligen med förhållanden överensstämmande, men varpå beror det? På dem, som bära ansvaret för den borgerliga samlingen. Därhan ledde sprängningen av Frisinna Landsföreningen eller snarare, att de, som samlats kring frisinna åskän- ning, är voro mäktiga att bära upp densamma. De hänförde sin uppfattning till vissa programpunkter och för övrigt mandat och tillfälligt makt, men ej till en levande utveckling, som måste växa fram organiskt tid efter tid. Det är skärre vemodigt att så har kunnat ske!

Landstingsvalet 1930 har dock sin ljuspunkt. Bondeförbundarna äro kända, som goda högermän. Men ett högerparti, ett samhällsbevarande parti, behöver icke vara så klassbetonat som det parti, vilket grundar sig på arbetet för egen intressen. Nu gick bondeförbundet fram på högersns bekostnad. Det betyder visserligen ökad klassogism, särskilt framkallad av ett års skri — icke minst från

Landstingsvalet 1930 har dock sin ljuspunkt. Bondeförbundarna äro kända, som goda högermän. Men ett högerparti, ett samhällsbevarande parti, behöver icke vara så klassbetonat som det parti, vilket grundar sig på arbetet för egen intressen. Nu gick bondeförbundet fram på högersns bekostnad. Det betyder visserligen ökad klassogism, särskilt framkallad av ett års skri — icke minst från

Landstingsvalet i
Villåttinge

I ett föregående nummer av Tideretvarets redigerades för Frisinna Kvinnors Riksförbunds ställning till landstingsvalet och förbundets avaktan på nästa centralstyrelsemötes beslut. Där nämdes också att Södermanlands länsförbund denna gång ej kunnat träffa överenskommelse på antagna villkor med liberaler eller frisinna och beslutat nedlagga länsföreningen. Fröken Elisabeth Tamm, som förut innehaft F. K. R. S. mandat, låt därför ej uppstålla sig. Vid Landstingsvalet 1926 hade frisinna, liberaler och F. K. R. gemensam överpartibeteckning. Liberaler och F. K. R. hade två listor, varav den ena, med fröken Tamm som första namn, före valet benämndes »Frisinna Kvinnors lista» och erhöi 888 röster. Den andra listan med liberalernas kandidat erhöi 127 och de frisinna 597 röster. Mandatet som sedan kallats »liberaler», tillföll sålunda fröken Tamm. I år, då hennes namn utgick erhöi de frisinna 764 röster och liberalerna 114.

De frisinna gingo nu i borgerlig sällskap och hysas i alla spel med den personliga integriteten. Och med denna grupp har den innersta ledningen av Lapporörelsen uppgitt i dess intimare kontakt, som den inträtt i redaktionen av gruppen pressorgan »Aktivist». Där har Lapporörelsens centrala praktikomster, som rätteligen bör dömas, icke efter orden, utan för det de äro: uttryck för affekter.

Denna intima beröring mellan Lapporörelsens ledning och aktivismen måste för den Lappovänliga gruppen av storiindustri- och finansmän o. h. s. org. dsägarer utgöra ett bittert pill att svälja. Men då gruppen icke dess mindre finansierar rörelsen i fråga, mildt översende med alla öfverdrifter, räknar den tydligen med att i sinom tid kunna behärska situationen. Gruppen har sin mål i säkert sikte. Den vill icke nödvändigtvis ett omstörtande av den bestående ordningen, men den eftersträvar majoritet för omfattande lagändringar i ekonomiskt intresse. Det gäller ändringar i skattelagstiftningen, för så vitt denna berör beskattning av aktiebolag, höjande av spannmåls-

Moderskapsskydd

Frisinna kvinnors riksförbund, Stockholms fackliga kvinnliga Samorganisation och Sveriges s. o. c. d. kvinnoförbund uppvaktade på måndagen socialministern och frambröde de olika organisationernas ställning till frågan om moderskapsskydd. Kravet på frågas lösning har kommit fram i ett stort antal resolutioner antagna vid möten på olika platser i landet. Man räknar med att bakom dessa uttalanden stå omkring 15-16 000 kvinnor, som sålunda givit sin mening till känna. I skrivelse, som överlämnades av doktor Ada Nilsson, fru Anna Johansson-Wisborg och fru Signe Vessman anhöll organisationerna, i anslutning till sakkunniges förslag, att regeringen måtte föra fram frågan vid nästa riksdag. Socialministern ställde sig välviljig till denna begäran, men meddelade att regeringen ännu inte fattat något beslut.

Kring den finländska krisen
III.

Det har påståtts att Lapporörelsen, på grund av opsykologisk taktik, skulle stå svagare nu vid tidpunkten för nyvalen, än då riksdagen för 2 1/2 månader sedan upplöste. Detta påstående förefaller vid ylligt betraktande riktigt. Men sett till förhållandet, att Lapporörelsen icke är en politisk rörelse som sådan med fastställt program och klart utstakade mål, utan en folkstämmning med färg av olika affekter, måste bedömandet bli va ett annat.

Det må låta paradoxalt, men Lapporörelsens styrka ligger i tomheten på begreppsligt innehåll förenad med våldsamenhet i affekter. Genom denna tomhet och denna våldsamenhet kan Lapporörelsen har gett dessa grupper en chans och denna chans är det som binder dem vid Lappo och ger rörelsen dess hotfulla makt. Lapporörelsens taktik, om fel eller riktig, är där av ingen eller ringa betydelse.

Av de grupper, som slutit upp kring Lappo, bildar storiindustri- och finansmän den yttersta ringen. Närmare till Lappo sluter sig den grupp, som räknar med möjligheten av att återupptaga de genom Tysklands sammanbrott 1918 avbrutna monarkistiska strävandena. Och närmast denna rörelse stå de finsknationalistiska aktivisterna med drömmar om ett Storfjäländ, realiserat genom förvärv av ett irridanta i Öster.

Det är den aktivistiska gruppen, som jseansatt sommarens våldslid och hysas i alla spel med den personliga integriteten. Och med denna grupp har den innersta ledningen av Lapporörelsen uppgitt i dess intimare kontakt, som den inträtt i redaktionen av gruppen pressorgan »Aktivist». Där har Lapporörelsens centrala praktikomster, som rätteligen bör dömas, icke efter orden, utan för det de äro: uttryck för affekter. Denna intima beröring mellan Lapporörelsens ledning och aktivismen måste för den Lappovänliga gruppen av storiindustri- och finansmän o. h. s. org. dsägarer utgöra ett bittert pill att svälja. Men då gruppen icke dess mindre finansierar rörelsen i fråga, mildt översende med alla öfverdrifter, räknar den tydligen med att i sinom tid kunna behärska situationen. Gruppen har sin mål i säkert sikte. Den vill icke nödvändigtvis ett omstörtande av den bestående ordningen, men den eftersträvar majoritet för omfattande lagändringar i ekonomiskt intresse. Det gäller ändringar i skattelagstiftningen, för så vitt denna berör beskattning av aktiebolag, höjande av spannmåls-

tullarna, avbrytande av den sociala reformverksamheten, upphävande av förbudslagen m. m. Och då den av den socialdemokratiska vänstern har att vänta motstånd mot dylika lagändringar, har gruppen tagit upp på sitt program lämpliga ingrepp i valordningen, avseende att försvaga vänsterns inflytande.

Vad så den tredje gruppen, den monarkistiskt inställda, beträffar, äro dess detal strävanden t. v. skickligt undantagna en ovd. kända allmänhet. Gruppen är stor och finansiellt stark. Den bes är i framtiden rummet av medlemmar av finska samlingspartiet, d. v. s. av den gamla suometarianska kärngruppen och ungt. nytt folk, bärande av den finska kulturen. Det är givetvis denna grupp som leder argtiven mot det demokratiska parlamentariska statsstycket.

Dessa tre grupper av landets befolkning, i realiteten icke så avgränsade från varandra som vår för överskådligheten skall schematisera framställning kunde låta förmoda, bildar en massa, vars makt och betydelse det blev för oppositionen ödesdigert att underskatta. Ty utom sin numerära och finansiella styrka har denna enhet den moraliska styrka att räkna med, som ligger i en orubblig vilja. »Härtill kommer, att den har förelägnat av att leda offensiven, en förmån som icke kan skattas mot höger».

Emot dessa grupper stå de socialdemokratiska givetvis främst. Därnäst intar det finska framstegspartiet en framskjutet plats, sedan riksdagsupplösningen bestäm inått emot Lappo och lett av landets främsta statsman, rikets första president, prof. Ståhlberg. Vidare bildar en god del av den svenska folk-elementet, den, som gått in för lagbundet framstegskridande på de demokratisk grund, fast front emot Lappo.

Dessa båda intressesenheter, Lappo-Anti-Lappo, synas i det närmaste balansera varandra. Lappogrupperna har ej nått förverkligande av det första syftet, d. v. s. bildandet av ett allmänt borgerligt valförbud och av gruppen godkända riksdagskandidater, men även därifrutan torde Lappogrupperna kunna räkna med ett imponerande valresultat. I varje fall, vilken utgången av valen än må bli, den 1 och 2 oktober 1930 komma att inleas ett nytt skeende och bildat ett märkesdatum i Finlands historia.

Obs rver.

Siffror

att minnas

2,75 är priset per kvartal för

den nya veckotidningen Fönstret. Prenumeration kan verkställas till rikets alla postanstalter. Pr månad kostar tidningen 1 kr.

51718 är numret på Fönstrets postkontonummer.

775 eller 775 är telefonnumret till Fönstret. Stockholm och försörjning, prenumerera bekvämt genom att ringa till något av dessa nummer.

25 öre är lösningspriset på Fönstret. Tidningen tillhandas Milles genom Pressbyrå och dess kommissionärer.

Fönstret

Redaktör och ansvarig utgivare: Bernhard Grönlund.

Redaktionskommitté: Hugo Lindberg, Alma Sundquist, Josua Tillgren och Uno Ahlén.

AKTIEBOLAGET
KOL och KOKS
Telefoner: »KOL och KOKS»

TEATER OCH FILM

II. Kvinnan — Teaterledaren

Ingeborg Mattson
Nya Intima Teaterns ledare.

Det är en verkligt stor och svår uppgift, som Nya Intima Teatern vid Vatugatan förelagt sig själv. Denna låga teater, som för närvarande är vår enda fasta experimentscen i Stockholm.

De ledande scenerna tycks ju för närvarande mest ägna sig åt lustspels inkomstbringande guldfoga plats på deras repertoar.

I Tyskland och Frankrike har denna dramatik blivit en faktor att räkna med, här i Sverige betraktas den som en bisak, ett nödvändigt ont, som man tydligen hoppas gå över så fort som möjligt. Men det kommer denna dramatik troligen inte alls att göra. Det är den alldeles för stark för att ens kunna. Det finns en krets av människor, som är intresserade av det nya dramats sådant, medan också av de sociala och psykologiska problemen, som det skär fram och dessa kommer säkert att hålla det vid liv tills det står och går på egna ben och kraftiga fötter. Dramat liksom allt annat måste följa med tiden, vi ha inte längre samma intresse att se samma slags pjäser om och om igen i olika skepnader.

Fru Ingeborg Mattson, teaterns direktör, har varit vänlig nog att för intervjuerna uttala en del av teaterns närmaste planer och mål. Nya Intima Teatern vill framför allt föra fram rent litterära saker. Publikens skäl bjuder intressanta pjäser, pjäser, som kan få igång debatter och väcka till liv diskussioner. De stycken som nu förberedes är bl. a. Perpherie (I gränderna) av den tjeckoslovakiske läkaren Frantisek Langer, och den oerhört omdebatterade Cyankallium av wjenaren Friedrich Wolf, även han läkare. Den första skårsådrar domareväsendet och den andra handlar om fodelsekontroll och fosterfördrivning.

Det är sådan modern dramatik, som vi saknar i Stockholm, dramatiken, som vill säga något, som har till uppgift att väcka annat än nöjet och intresset, som vill väcka eftertanken! »Dramat i det soci-

aläs tjänst» låter kanske till en början grymt, men så småningom kommer man till klarhet om, att detta kommer att bli lösningen och det bestående värdet. Vad man nog måste gå på, är det förhållandet, att dessa drama absolut tar avstånd från sensationen. Det är inte av denna anledning de uppföras, utan först och främst för att uppvisa tids- och samhällsproblemen. Om sensationen sedan kommer såsom följd, kan detta inte klandras.

Fru Mattson framhåller också särskilt, hur roligt det är att arbeta med denna låga teater, som är i vardande. Och man försär, att det har sin särskilda tjusning att arbeta med dessa nya saker, som fordrar ett känsligt och varsamt hanterande för att inte bli, mots ten till vad författaren kanske tänkt sig! Tråkigt nog förklarar fru Mattson, att det för närvarande inte finns något svenskt original, som uppställer spörsmål av sådant intresse, att de är värda ett uppförande.

Det är blott ett stycke av Jarl Hemmer, som är i åtanke för närvarande. För övrigt är det O'Neill, Sternheim, Wallace m. fl. utländska namn på listan. På vår fråga, om Nya Intima Teatern väntar något gästspel eller eventuellt något truppombyte med utländsk scen, skakar direktören på huvudet och förklarar, att teatern inte alls är lagd på det sättet. Truppen skall här arbeta tillsammans för sig själv, samspelt skall bli det bärande. Allt stjärnspel blir bannlyst från denna scen. Det är ej det glänsande och bländande spelet det här blir fråga om, utan om det allvarliga och målmedvetna framförandet av själva stycket. Pjäsen skall leva för sin egen skull, som ett värde för sig utan att behöva stå i tacksamskuld till någon särskild bärare av dess tankar. Och denna syfta uppgift är nog det moderna dramats väsen. D. v. s. det moderna draman i dess bästa form.

Johan Falck.

Svensk Film

har haft två nya tillämpningsområden? SF-inspelningen Fridas vrid och Paramounts Parisinspelning Vi två. I denna konkurrens avår ett stort min mening Fridas vrid med segern. Ragnar Hyften-Cavallius har gjort ett vackert arbete, dragande fram just det mest väsentliga och mest glömda. Men varför, o varför! har Frida gjort sig Maskinriktaren? Redan härigenom har ju den största delen av en underbar poeti gått förlorad, och den kanske vackraste och mest idylliska av Fridas vrid »Frida i världsdelningen», har näst stopas på grund av att Frida överhuvudtaget inte är Rådmanens ständande och pysslande jungfru.

Men annars har SF gjort ett gott bedräande x-foto. Skåningen var alldeles utmärkt fångad, och idyllerna voro helt betagande. Man hade tagit med lit

Hungern är det värsta giftet

Den Öppna Dörrens International och kvinnorna i industrien.

Det motstånd som kvinnorna i några ländor, framförallt de skandinaviska, gjort mot en utvidgad sårslagsstiftning till industriarbetande kvinnors skydd, har ofta gjort mr. Thomas, Internationella Arbetsbyråns skyddsstiftningskansleer direktör bekymmer. Från hans synpunkt tar sig vägran att sluta upp kring skyddsstiftningens tankar som uttryck för ett oförnuftigt krav på frihet, som bara blir till skada för vederbörande själva. I sin fjolårsrapport kallade han denna ståndpunkt för en oförnuftig skadning, som vill för alla tider låsa fast industriarbetarnas vrede mot dem och lidanden. Och i denna hans uppfattning utstämna i stort sett både de tyska och de engelska kvinnorna — med några goda undantag.

Den Öppna Dörrens organisation. The Open Door International måste därför i sitt arbete för lika villkor — lika arbetslid, lika löner, lagar och skydd — för män och kvinnor i industrien upphöra till redta ut och lägga fram hur dessa skyddsåtgärder i verkligheten påverka de kvinnliga arbetarna.

och varsam hand, och det intagande resultatet dröjde sig heller att visa sig. Redan hade alla lagts i gosh och förstående händer, och skoldspårens tyktes i sanning ha gått till sitt arbete medvetna om sin ansvarfulla uppgift. Detta gäller särskilt Bengt Djuvberg, som tolkade den unge handlånden Ake Brunnander så enkelt och sympatiskt.

Vid första ögonblicket och utan eftertanke synes filmen Vi två ha kanske lika många goda sidor som Fridas vrid. Publiken strattar och tycks uppskatta anrättningen. Men sedan visar eftertanlen oss något annat i öra. Månuakriptet var bra, skildrelerna bra, intervjerna värddade och flotta, men ändå verkar inte filmen sympatiskt. Det har blivit något brackigt och osamt över den. Hade man tagit med järn och varsam hand på Frida, så har mesosten tyvärr kommit att gålla Vi två. Det är ledsamt att man inte helt kan ge sitt erkännande till svensk film numera. Det blåser inga friska och sunda fläkter över en sådan här film. Vi vill inte se en full person en hel kväll igenom, och en så klumpig scenen intrufnade längst. Vilka roliga scener skulle inte kunna ha utnyttjats av de båda ungdomarna, som utgjorde det friska inlaget i filmen! I stället har de rika och obehagliga scenerna dragits fram. Svensk film skulle verkligen inte behöva vara sådan! Vi ha ändå anor i ett sådant här fall, och dessa borde vi ej låta komma så grundligt på skinn. Detta hindrar naturligtvis ej, att svensk film skall kunna spela kommodier och sådana saker, men det är en viss finess, vi längtar efter, en psykologisk skärpa. Då skulle ju alla bli så mycket nöjdare.

Jacques

Det är inte något skydd, säger den, att driva bort kvinnorna från valavlönade yrken med ordnade förhållanden och tvinga dem att söka sig över till sämre betalda, mera ohälsosamma arbeten. Ett enda exempel, hämtat från en amerikansk arbetskasas redogörelse vid Open Doors konferens i fjol, för nattarbetslagens verksamhet.

En kvinna hade avskedats från nattarbete vid järnvägen — av »moraliska» skäl. Hon fick arbete som hissvakt i en kvinnoklubb med utslutande kvinnlig personal. När nattarbetslagen antogs förlorade hon platsen — eftersom där var nattarbete. Inga moraliska skäl hindrade att den sedan tillsattes med en man.

I de stora ångtjänstutrustningarna med moderna arbetsbesparande maskiner hade kvinnorna haft goda förmåner, isynnerhet genom att utföra de stora Atlantångarnas beställningar, bräddskande arbete, som måste utföras nattetid. Nattarbetslagens utestängde kvinnorna från detta arbete genom att förbjuda dem att utföra tvättrarbete under natten. Emellertid tillåter den tvätt åt hemmen nattetid. Kvinnorna blevo alltså förvisade till hemmen som arbetsplats, där de sakna arbetsbesparande anordningar och arbetet följaktligen är mycket tyngre.

Redan vid förra årets konferens i Berlin, Open Doors första, där den internationella organisationen bildades, kom förslaget att nästa konferens skulle hållas i Sverige. Detta vore, ansåg man, synnerligen lämpligt, inte minst med hänsyn till den självständiga hållning de svenska kvinnorna intagit. De kvinnliga kärnsammanslutningarnas centralråd t. ex. var den första som anslöt sig till The Open Door International. Vi hänvisa också till Fru Johansson-Wisborgs uttalande inr. 35 av Tidevarvet. Men konferensen är inte nog som upplysning, även om man tänker sig att kunna anordna ett eller annat offentligt möte i samband med förhandlin-

garna. Organisationen förbereder därför en studiekurs, som skall hållas i anslutning till konferensen nästa sommar, pågå under en veckas tid, troligen i slutet av augusti, och förläggas till någon plats i Stockholms närhet. Den samlade rubriken över denna sommarskola skall vara: Vad bör vi göra med skyddsstiftning för förvärvsarbetande kvinnor?

Bland de olika föredragen har man tänkt sig: De förvärvsarbetande kvinnornas lagliga ställning. De sexuella funktionernas inflytande på kvinnan som arbetare. Kvinnor i tungt arbete. Rationaliseringen och dess inverkan på arbetarna, manliga och kvinnliga. Kvinnorna och fackföreningsrörelsen. Nattarbete. Bland föredragshållarna är den belgiska advokaten Marcelle Rensen, fabriksinspektör Julie Arenholt, Köpenhamn, ordförande för den i somras bildade danska underavdelningen av Den Öppna Dörrens international, den unga och estetiska tyskan Gertrud Bauer, Open Doors grundläggare mrs. Elizabeth Abbott m. fl. En svensk talare naturligtvis. Programmet föreligger hittills endast i utkast.

Emellertid pågår upplysningen också på andra linjer. Stockholms Fackliga Kvinnliga Samorganisation har givit ut en liten skrift författad av fröken Ingeborg Walin, som är Sveriges representant inom Open Doors styrelse: Vad vill den öppna dörrens international? (Arbetarnas tryckeri, 1930, 60 öre). Det är en kortfattad och rolig översikt av organisationens arbete och de viktigaste av dess uttalanden. Till fröken Walin översikt har fogats utdrag ur föredrag, artiklar och rapporter, som röra denna fråga.

A så sidan Arbetsbyråns och de fackliga kongressernas uppfattning som ganska klart belyses av ett litet utdrag ur ett föredrag vid 1927 Års internationella fackliga kongress:

Forts. å sid. 4

SUZON

ÅRSTIDENS HUDCRÈME

JOH. D. ANDERSSON
TVÅL- & PÅPPTJÄNSTER
MÅLMO

V i s t å t i l l t j ä n s t

<p style="text-align: center;">BLOMMOR</p> <p>Biomserhandes Blomster S. Rosenqvist St. Eriksgatan 17 (Inngång St. Eriksgatan) Tel. 307978 Begravningskassar och övriga blomsterarbeten. — Medl. av Blomsterförmedl.</p>	<p style="text-align: center;">HANDSKAR</p> <p>Vantar och strumpor i rik sortering. Handskar tvättas På en dag Strumpor tvättas Anna Ohlssons Handskaffär, Grevtorg, 9 (nutt emot Tattersall). Presentkort — TELEFON 764 92</p>	<p style="text-align: center;">HUDEMEDEL</p> <p>Det bästa, effektivaste och behagligaste medlet för hyns vård Landéns Lavendeltinktur Fås överallt!</p>	<p style="text-align: center;">KORSETTER</p> <p>Spirella-korsetter finnes 11 Styrmsgatan 11 2 tr. Tel. 75734</p>
<p style="text-align: center;">GRAVVÅRDAR</p> <p style="text-align: center;">V. A. PALMERS</p> <p style="text-align: center;">Gravvårdsutställning</p> <p style="text-align: center;">38 NORRTULLSGATAN 38 20 61 82 post. 312946</p>	<p style="text-align: center;">HÄMSLÖJD</p> <p>Beställningar mottages å alla slags handvävningar till billigaste priser. Mattor i olika kvaliteter. Bredd infill 4 meter</p> <p style="text-align: center;">Sjöstörns Hämslöjdsaffär Karlavägen 69 Tel. Ö 2928</p>	<p style="text-align: center;">JUVELERARE</p> <p style="text-align: center;">Hederspresenter</p> <p>Matsilver, nyssilver o. äkta silver. Valörser lagar Billiga priser Götgatan 51 Ringvägen 143 IRIS DAMM</p>	<p style="text-align: center;">MANUFAKTUR</p> <p>Väl sorterat lager av Kapp, Dräkt- o. Klädningsstyger i siden, — sammet, ylle och bomull. — MANUFAKTURMAGASINET 59 Sibylliegatan 59 (Hömet av Karavägen) Tel. Ö. 9945</p>
<p style="text-align: center;">MUSIKAFFÄR</p> <p style="text-align: center;">Centrala Musikaffären Drottninggatan 73 — Tel. 32 05</p> <p style="text-align: center;">GRAMMOPHONER och SKIVOR Klassiska noter, Moderna skivlagar Musikinstrument och strångar.</p> <p style="text-align: center;">RAM och SPEGELAFFÄR</p> <p style="text-align: center;">J. L. LARSSONS EFTFR. Knut Nystrand BODERMANNG. S. Stockholm REKOMMENDERA Låga priser Tel. S. 30914</p>			

